

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márc. 6-án.

<p>Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Készen van az adatok vissza.</p>	<p>Előzetesét a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.</p>	<p>Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.</p>	<p>Előzetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyenkénti ára 5 kr.</p>	<p>A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr Nyilvántartás sorankint 50 kr. Többzori hirdetéseknek engedmény</p>
---	---	---	--	--

Az életbeléptetési rendeletek.

(b. f.) A hivatalos lap kedden kezdte közölni a kormánynak azon tizenkét rendeletét, melyek a decemberi törvények életbeléptetésére vonatkoznak. Ezek a törvények tudvalevőleg az u. n. polgári házasságról szóló 1894. XXXI., a gyermekek vallásáról szóló 1894: XXXII. és az állami anyakönyvekről szóló 1894: XXXIII. törvénycikkek. Mind e törvények csak december 18-án léphetnének életbe, de a liberális kormány annyi balszerencse közt és oly sok vizsály után most már annyira biztosítva érzi pozícióját, hogy másfél hónappal előbbre tette az életbeléptetést. Hát legyen az ő akaratja szerént. Törvényes joga van erre a kormánynak és hogy az említett törvények néhány héttel előbb vagy utóbb érvényesülnek a gyakorlati életben, az teljesen irreveláns dolog. A kormány lázas sietséggel dolgoztatta ki terjedelmes rendeleteit, de hogy ez a sietség hasznára lesz a »reformok« életbeléptetésének, az legalább is kétes. Hiszen hasonló sietséggel történt az anyakönyvvezetők dezignálása is és ezen sietség következménye csakhamar abban nyilvánult, hogy a belügyminiszter kénytelen volt a »kevésbé alkalmas« és »értelmileg fogyatékos« anyakönyvvezetőket letiltani a polgári konkuabinátus törvényesítésének meghatározó cerimóniájától. Ép oly felületesen történt az anyakönyvi kerületek beosztása is, annyira, hogy nincs már az a kerület, melynek községei jogos panaszt ne emelnének beosztásuk ellen. De már az anyakönyvi törvény benyújtásakor is történt egy nagy hiba. Ekkor ugyanis a kormány körülbelül 800,000 frtra taksálta az állami anyakönyvvezetés költségeit, — most pedig kivil, hogy ezen költségek az

államot legalább is évi két és fél millió forinttal terhelik, ide nem számítva természetesen a községek által fedezendő költségeket.

Node hagyjuk ezeket. Hadd fájjon tőlük a kormány feje. Beszéljünk inkább az életbeléptetésről. Mindenek előtt a fölötti őszinte örömnöknek adunk kifejezést, hogy a gyermekek vallásáról szóló törvény életbeléptetésével hatályát veszti nemcsak a hírhedt februári rendelet, hanem az 1868. LIII. törvénycikk 12. és 16. szakaszai is. Ez az egyetlen vívmány, melyet a katolikusok a háromévi egyházpolitikai harcban értek. Mennyit kellett ezért elveszitenünk — — saját hibáink következtében!

A mi már most az állami anyakönyveket és a polgári házasságot illeti, ezeknek életbeléptetési rendeleteivel tüzetesebben foglalkozni már azért sem akarunk, mert akkor a rendeleteknél sokkal terjedelmesebb glosszákat kellene írunk. Ez okból elhallgatjuk észrevételeinket a rendeleteknek számos félszeg, sőt egyenesen nevetséges intézkedéséről és a helyett inkább az életbeléptetendő törvények és az életbeléptetési rendeletek intencióival foglalkozunk.

A mi a házassági törvényt illeti: valamint ezen törvény megalkotása homlokegyenest ellenkezik a koronázási törvénnyel, ugy életbeléptetése is brutális arculcsapása a magyar törvényhozásnak. Hiszen mit akar a kormány a polgári házassággal, mikor még nincs meg az ezzel szervesen összefüggő új házassági perrendtartás? Az igazságügyminiszter ugy segített a bajon, hogy rendeleti uton intézkedik e kérdésről, a liberális sajtó pedig, Isten tudja, már hányadszor állítgatja, hogy készül az új polgári törvénykönyv, mely magában fogja foglalni a házassági perrendtartást is.

A házassági törvény életbeléptet-

téséről szóló rendeletnek egyik legérdekesebb passzusa az, mely szerint a polgári tisztviselő a házasságkötés után figyelmezteti a polgári házaspárt, hogy ezzel vallási kötelességének még nem tett eleget. Ez tehát indirekt felszólítás akar lenni arra, hogy az állami házaspár egyházilag is megáldassa frigyét. A liberális sajtó ebből kifolyólag kenetteljesen felkiált: »Lám, milyen türelmes, milyen konciliáns az állam! Mennyire nem ássa alá a vallásosságot, az egyház tekintélyét, mennyire kiméli a papság érzékenységét!« De hiszen efféle édes csalóganótákat már az egyházpolitikai harcok legkezdetén is füttyült a kormány és mégis mennyire gyalázták, gunyolták, szidták, gyanúsították és rágalmazták azóta az egyházat az összes liberálisok, a miniszterelnöktől kezdve le a legrongyosabb zsidó utca-gyerekekig! Benünk a szomorú tapasztalatok arra tanítottak, hogy a liberálisok szavainak hitelt ne adjunk soha, még akkor sem, ha ezen szavak ünnepélyes ígéret, törvény vagy rendelet alakjában hangzanak fel. Hiszen a németországi májusi törvények megalkotásakor is unalomig hajtogatta a német kormány, hogy kimélni akarja a katolikusokat. És mi lett az eredmény? Kulturharc. Olaszországban a garanciatörvény nem képes megóvni a katolicizmust a legbrutálisabb inzultusoktól.

A liberálisok, a hol szemben állanak az egyházzal, kiméletet hangoztatnak mindenütt, de nem gyakorolják sehol és Magyarország kilencmillió katolikusa ma azon szégyenletes tény előtt áll, hogy az allianca israelite gyalázatos érdekeit szolgáló zsidó szabadkőművesek rájuk oktroyálnak nemkatolikus házassági jogot és az egyház sarkalatos tana ellenére jogilag lehetségessé, sőt kötelességszerűvé teszik a válást. Mit

használ nekünk a kormány minden »kiméleltesége«, ha ezentúl az egyház hozzájárulása nélkül is, köthetők házasságok, ha a konkubinátus a törvény oltalma alá helyzetetik?

A kormány nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy a polgári házasság, de még inkább az állami anyakönyvek életbeléptetése oly simán fog menni, a mint azt hiszi és óhajtja. Csak egy akadályt hozunk fel: A néppárt nem adja fel a küzdelmet és ezentúl fokozott erővel és buzgalommal fog szervezkedni, hogy majd elérhesse egyik legfőbb célját, az egyházellenes törvények eltörlését.

Azok a rendeletek.

Az egyházpolitikai törvények életbeléptetéséről szóló rendeleteket mai vezércikkünkben méltatjuk. Itt csak a rendeletek rövid tartalmát adjuk. Előbb azonban meg kell emlékeznünk Bánffy bárónak egy újabb stiklijéről. A hivatalos lap közlése szerint a polgári házasságról szóló 1894. XXXI. t. cikknek életbeléptetését egyik rendeletben a miniszterelnök rendeli el. Ez nyilvános megsértése az említett törvénynek, mert ennek 148. §-a szerint nem a miniszterelnök, hanem a miniszterium hatásmaztatik fel a törvény életbeléptetésével. Az első részt tehát a miniszterelnök üttötte az új törvényon. A többieket majd a katolikusok fogják rajta ütni. Az állami házassági törvény 30. §-a szerint az egyházilag kötött házasságot az állam semmisnek tekinti.

TÁRCA.

Az amerikai sajtó.

(Mutatvány dr. Czibrusz Géza tanár földrajzból.)

(Vége.)

Az adatok megbízhatóságára éppen nem hederitenek, mint p. o. az angol nagy lapok a „Times“, a „Daily News“, a lap sikore itt az elért szenzacióban kulminál. Ha igaz a szenzaciós hír, annál jobb, ha nem igaz, lásson az utánna, kinek kedve tartja, a lap ugyan nem rektifikál semmit, mivel a tegnappal nem törődik.

Igy p. o. 1888. február és március havában nagy szenzaciót keltett az amerikai lapokban egy mesalliance, melyet egy washingtoni előkelő családból származó kisaszony kötött valami — sioux-indiánnal. Heteiken keresztül foglalkoztak a lapok Chaska indián leírásával, az eljegyzési és lakodalmi szokások közlésével, az indiánok vadtáncával, a wigwan berendezésével, mely a szerelmes párt befogadja, a kegyetlen apával, a ki nem akarja leányát egy vad siouxnak odadobni martalékaul s a fülig szerelmes kisaszonynyal, a ki csak Chaskának hiuzsmeiben találja legfőbb boldogságát. Végtere is kisült, miután a családot derekasan meghurcolták, hogy az illető egy hivatalnokhoz megy feleségül, a ki az indián ügyek vezetésével megbízott osztályban van alkalmazva.

Sok pénzt költenek a levelezésekre. 1875-ben p. o. 200.000 d. fizetett a new-yorki hírlap-egyesület (New-York associated Press) kabelelegrammokért. Érdekes egy nagy lapnak szerkesztőségi irodája ugy az esti órában. Vagy 600 kabelelegramm ér-

Nos, az egyház viszont a saját törvénye értelmében közönséges ágyasságnak tekintette, tekinti és fogja tekinteni a polgári tisztviselő előtt kötött „házasságot“.

De térjünk vissza a rendeletekre. A „házasságjog“ életbeléptetéséről szólót a hivatalos lap csak tegnaptól kezdve közli folytatásokban, de a félhivatalos „Pester Lloyd“ már kedden közölte egész terjedelmében. A „Magyarország“, utána pedig a kövön nyomtatott félhivatalos „Bud. Tud.“ ezt az eljárást élesen megrótták és indiskreciónak bélyegezték, mire a „Pester Lloyd“ a következő echt zsidó arroganciával válaszolt:

A „Magyarország“ valóságos detektiv-buzgalommal türi a fejét, hogy honnan vették mi az egyházpolitikai törvények életbeléptetési rendeleteinek szó szerinti szövegét és különféle „tisztátalan“ forrásokat találgat. Hogy megnyugtassuk a „Magyarország“ felizgatott kedélyét, biztosítjuk, hogy mi a rendeleteket egészen törvényes uton egészen loyális módon és mindennemű visszaélés nélkül kaptuk, és minthogy már szó van az ügyről, ajánljuk a „Bud. Tud“-nak, a ki egy a „budapesti“ sajtóban még nem tapasztalt indiskreciónál fecseg, hogy ne alkalmatlankodjék nekünk ép oly ostoba, mint szemtelen kifakadásával és ne mártsa az orrát olyan dolgokba, a melyekhez nincs semmi köze. Reporter-szolgálatait a lapok megfizetik, morális predikációkat tartani pedig nem az ő dolga.

Végül még megemlítjük, hogy a rendeleteken öt héten keresztül dolgozott az e célból összehívott ankét — jobb ügyre méltó buzgalommal. És most lássuk a király által is jóváhagyott rendeletek tartalmát.

1. Az első rendeletet az **összminiszterium** bocsátja ki, mely rendelet közhírré teszi, hogy az 1894. évi XXXI. t.-c., mely a **házasságjogról** szól, a törvénynek 148. §-a alapján a kihirdetéstől keltezett egy évi határidőn belül, 1895. október 1-én ugyanazon a napon az **állami anyakönyvekről** szóló 1894: XXXII. és a **gyermekel**

vallásról szóló 1894. XXXIII. teikkek érvénybe fognak lépni.

2. Egy másik rendelet, melyet szintén az **összminiszterium** bocsát ki, arról szól, hogy a házassági törvény Fiuméra is kiterjesztetik. E két rendelet fogja a megindítandó egész akciónak mintogy preludiumát képezni.

3. Azután a belügyminiszter ad ki egy majdnem kétényi terjedelmű rendeletet az **állami anyakönyvezésre** vonatkozó. E rendelet öt részben 109. §-ból áll. Az első rész (1—48. §§.) általánosságban szól az anyakönyvekről és az anyakönyvvezetőkéről; a második rész (49—79. §§.) a születési és halálozási anyakönyveket tárgyalja; a harmadik rész (80—89. §§.) a véderő összeírására és a népszámlálásra szükséges adatok szolgáltatását magyarázza; a negyedik rész (90—99.) a kiigazítási eljárásról szól, végre az ötödik rész (100—109. §§.) az elveszett vagy használhatatlanná vált anyakönyvek kiegészítéséről intézkedik. E rendeletben utasítás foglaltatik az iránt, hogy az anyakönyvvezetési aktus alkalmával figyelmeztessék arra is a feleket, hogy ezzel még nem tottek ologet az egyházakkal szemben fennálló kötelezettségüknek.

A végrehajtási rendeleteknek ez a pontja akarja képviselni az egész akcióban a békéltetési mozzanatot. A kormány azt hiszi, hogy ezzel sikerül egyrészt az egyházpolitikai harcban ütött sebeket begyógyítani, másrészt pedig az egyházak és a vallás érdekeiért aggdók kedélyét megnyugtani. Ez utasítás felvételét helyeseljük ugyan, de megnyugtató hatására vonatkozólag csak afféle szemfényvesztésnek, írott malasztáknak tartjuk, melyet maga a kormány sem vesz komolyan.

4. Az igazságügyminiszter egyik rendeletében a **házasság kötésére** vonatkozó eljárási szabályzatot állapítja meg. Ez utóbbi 4 részben 93 §-t foglal magában. Az első rész (1—46 §§.) a házassági kihirdetésről szól, a második rész (47—78 §§.) a házasságkötésről, a harmadik rész (79—88 §§.) a Horvát-Szlavonországban, a külföldiek és Magyarországon kívül kötött házasságokról, végül a negyedik rész (89—93 §§.) vegyes

kezik akkor a világ minden tájáról. New-York, Washington, Boston, S. Francisko, Berlin, London, Páris levelezőit folytonosan kérdésekkel zaklatják. Például:

„Micsoda hírt tud mára?“ — kérdik a berlini levelezőt.

Válaszol: A szocialistajavaslat bukását „Egész hasábot küldjön.“

Panama-botrány; megvesztegetett képviselő; jelentik Párisból.

„Pompás, küldjön két hasábot.“

Botrány Rómában. Egy grófné megugrott a férje titkárával.

„Jól van. Horv ugrottak?“

Senkiesem tudja.

„Annál jobb. Irjon egy nagy hasábot — jól cífrázza ki.“

Sikkasztás egy bankházban. Szökés.

„Helyes, másfél hasáb. Aztán költségekünkre vesse magát utána, nyomozza ki a szökevény hollétét“ stb.

Igen érdekes a lap beosztása is. Egyik Pall-Mall gazotte-féle kofa-lapban ily rovatok olvashatók: Bimbófakadás (születések), Hervadás (halálozás), oltár, sir (temetés). Egy másikban ez áll a rovatok élén: Bölcső, Flirtations (szól az udvarlásokról.) Eljegyzések. Feszült viszonyok. Összeveszések. Esketők. Válásos és faképnő hagyások. Halálozás. A negyedik lapon ez áll: „Mag-netikus kezelés.“ Ebben a város legkülönbébb prostitúált leányainak címét és lakását közlik.

A vasárnapi számok kiállítására netovábbja a hírlapi élelmességnék és olesóságának. 32—40 oldalú füzött s folvágott példányok kerülnek az olvasó kezébe, melyekben vezércikkeket, telegramokat, értekezéseket, politikai, irodalmi, drámai, művészeti közleményeket, feocsegéseket, adomákat, gyermekmeséket,

életrajzokat, költeményeket, divattudósításokat, aztán 50—60 illusztrációt, rebust, sakk-talányt talál az olvasó — mindezt 15 centiméter. Azonkívül a nagy lapok, a New-York Herald, a Tribune, a New-York World vakos hetikiadásokat rendeznek lapjaikból és azokat külön vonatok viszik az Unio minden tájékára.

A legismertebb reggel megjelenő new-yorki lapok az említettekön kívül a Times, a Sun és a Star. Délután megjelennek a Post, komoly és tisztességes lap a Commercial Adviser, melynek irodalmi, politikai és börtetőudósításai megbízhatók, a Mail and express, a Telegraph.

Boston, Philadelphia és Chicago lapjai a Globe, Poste Herald, Transcript, Bostoni Journal, Inter-Ocean Journal, a chicogoi Journal stb. A vidéki hírlapok már exotikus címekkel keltenek figyelmet. P. o. Az ijedelem, Az Orkán, A földrengés, A Lavina, A Cyclon, A Villám, Fenyítés stb. Vidéki szerkesztők és kiadó valóságos potentátok, illetve irodalmi bunditák, kikkel tisztességes ember nem áll szóba. Így p. o. styppróbának közöljük egy vidéki lapnak következő figyelemztetését: „Tizenenny napot adunk Nagy József urnak, hogy állást körossen magának, különben majd felsegítjük egy mag a s állásra“ (a lynchelest érti.)

Hogy azonban nagy lapok sem tudják, mi az irodalmi tisztos hang, eltekintve a legszemtelenebbül üzött plagiumoktól és stylaris bárgyuságoctól, arra számtalan példa van az amerikai journalistikában. O'Rell írja, hogy amerikai időzések a World tulajdonosa Pulitzer ur és a Sun főszorkosztója Dana ur mindennap a következő címekkel traktálták egymást: „Komisz zsidó, hazug, tolvaj, adósságcsináló, svindler“ stb. A Meny-

határozatokat tartalmaz. E szabályzatban igyekeznek a házasságkötést külső eszközökkel is lehetővé tenni. Célja e ceremoniarus intézkedésekkel a polgári házasságnak mintegy szankcióját megadni, megővni az intézményt attól, hogy a tömeg szemében morális jelentőséget elveszítse s egyszerű bürokratikus formassággá süllyedjen, mint egy eselédbejelentési eljárás vagy marhadéval kiváltás.

5. Egy másik rendeletben ugyanevak az igazságügyminiszter a **jelenleg folyó vádlóperék** aktáinak átételéről intézkedik. Ez a rendelet csak négy §-ból áll.

6. Egy harmadik igazságügyminiszteri rendelet 17 §-ban az állami anyakönyvek kigaztásánál követendő bírói eljárásról intézkedik.

7. Egy negyedik igazságügyminiszteri rendelet 9 §-ban megállapítja a bírói eljárást, mely az 1894. XXXIII. tc. 60. és 61. §§-ai szerint követendő olyan határozatok ellen, melyek által a házasságkötést megelőző kihirdetés vagy a házasságkötésnél való közreműködés az anyakönyvvezető részéről megtagadatik.

8. Egy ötödik igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban szól a bírói eljárásról azon esetben, mikor az anyakönyvvezető megtagadja hivatalos teendőjét, vagy pedig a felek óhajával ellentéző bejegyzéseket tesz az anyakönyvbe.

9. Végre egy hatodik rendeletben azon bírói eljárásról intézkedik az igazságügyminiszter, mely az 1894. XXXIII. t.-c. 27. §. értelmében ujonnan összeállított anyakönyvek elleni reklamációk elintézésével vezetendő. Ez a rendelet 12. §-ból áll.

10. A vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig a **gyermekek vallásáról** szóló törvény életbejuttatásáról bocsát ki rendeletet, melynek értelmében a híres februári rendelet az elkeresztelésről hatályon kívül helyeztetik.

Az alliance izraelite.

(—c) Az alliance izraelite egy nemzetközi család. Tagjai kétfélek: rendesek és pártolók. A rendes tagok mind zsi-

dórgés a következő finomságot vágta a Villám szemei közé: „Mérsékletet akarunk tartani és higgadtan, indulatoskodás nélkül akarjuk véleményünket a Villám szerkesztőjéről elmondani, hogy a tisztességes hangot megőrizzük. Csak arra szoritkozunk tehát, hogy mi ezt az uri embert, mint embert alatomos csalónak, mint hírlapírókat hazug huncutnak tartjuk: (O'Rell i. m. 114. l.)

És az ilyen irodalmi csöcselék csinálja a közvéleményt! Vagy a nagy közönség erkölcsi és szellemi silánysága szűli a szája ize szerint való effajta zsurnalistikát? Egyre megy, a tényszerű és misem változat. Rátzel szorint nincsen olyan elterjedt hírlap, melynek akármelyik számában illem- vagy erkölcs-sértő dolgot nem találunk.

A legelterjedtebb lapok a tömegek ízléséhez és osztályok előítéletéhez szabják lapjuk tartalmát. „Nem megvásárolhatóságuk, hanem az illedelem és becsületétérzés hiánya náluk a legundokabb jelenség.“ (Ratzel: Die Vereinigten Staaten in N. Amerika. II. 584—590.)

A disztिंगváltabb ízlésű publikum a mint nem keveredik a politika lárájába, úgy távol tartja magát a napisajtó termékeit. Szellemi kiegészítését a reviews-kban, a könyvalakjában megjelenő „Magazin“-ok, „Journal“-okban, heti vagy havi illusztrált lapokban és vallásos tartalmu folyóiratokban keresi.

Igen tekintélyes a bostoni Atlantic Montly, mely a „Revue de deux Moudes“-nak felel meg; az angol Quaterlis szemlének amerikai pedantja; az 1815-ben alapított North American Review és a Forum.

Ez arenája a legjobb politikai, irodalmi, művészeti, theologiai és tudományos kapacitásoknak, megbeszélési helye a világ

dók, a pártoló tagok mind szabadkőművesek, a legnagyobb részük pedig olyan keresztények, a kiknek már nincs veszteni valójuk. Beesületjük egyáltalában nincs és mindannyian mintaképek a renegátoknak, kiknek egyetlen vezéreszméjük a féktelen gyűlölet, az állati düh a vallás, a kereszt ellen. Ezen pártoló tagok közt vannak miniszterek, főispánok és egyéb modern despoták.

A rendes tagok sorában első helyen állnak a rabbinusok, a kik Jehovának tetsző eslekedeteknek tanítják a keresztények üldözését. A világi zsidók — tisztelget a kevés kivétellek — aztán hűségesen gyakorolják ezen eslekedeteket. A bankárok uszora kamatokra kölcsönöket annak országoknak, társulatoknak és egyeseknek; segédek, az ügynökök hamis váltókat gyártanak és csalárd árfolyamokat csinálnak. A keresztők drága pénzt rossz árukat adnak, a regalebélők, a hol megtelepednek, hihetetlenül rövid idő alatt erkölcsileg és anyagilag tönkroteszik a keresztényeket. Az írók pedig hatalmas sajtójukban a zsurnalistikában, irodalomban és tudomány terén tervszerűen szidják és gyalázzák a keresztet és sárral dobálják a pauszát. . . . Mindnyaján pedig együttörve e iném itják a rituális gyilkosság szörnyű vádját, de nem az igazság, hanem a pénz erejével.

Igy néz ki az alliance israelite hadserege. Az a bizonyos körvel minden kötségen fölé helyezi, hogy nemcsak a külföldi országok, hanem Magyarország sorsát is ugyanaz a zsidó szellem intézi, a mely évekkel azelőtt „nagy áldozatokat“ hozott a tiszta-császari pörben, most pedig megcsinálta az egyházpolitikát. Ez a zsidó szellem ellensége a kereszténységnek és minden uton-módon provokálja a keresztényeket. Csuda-e, ha most a keresztények lassan-lassan ismét a zsidók ellen kezdenek fordulni? Az alliance israelite ridég ellentétbe helyezkedett a kereszténységgel. Vigyázzon, hogy a keresztények ellenök ne forduljanak! Mi rajta leszünk, hogy az alliance israelite körlevele le ne kerüljön a napirendről és rajta leszünk, hogy a keresztények behatárban megismerkedjenek a zsidó szellemmel.

aktuális kérdéseinek. Széles olvasottság, páratlan higgadság, stílbeli elegancia jellemzi a dolgozatokat. (Igaz, hogy a járat nem amerikaiak írják). Az illusztrált revuek közül említjük a Century (havonként 250,000 példányban), a Harpers és Seibners-féle havi füzeteket, a Saint Nicolas képes gyermeklapot. Említjük még a philadelphiai Lippincott, Cosmopolitant, Americát és American Magazint.

Az 1880. évi statistika szerint 9723 lap és folyóirat jelent meg Amerikában. Mindennap megjelenik 843, háromszor hetenként 58, hetenként 7570, félhavonként 166, havonként 865, negyedévenként 14. Szukuk szerint van, 140 mezőgazdasági, 88 keresztény, 24 biztosító társasági, 44 ifjusági irat. 9162 angol nyelven, 447 német nyelven, 30 francia nyelven jelen meg. Az 1890-iki összeírás szerint a lapok és folyóiratok száma 16.319, tehát majdnem kétszer akkora, mint 10 év előtt.

A lapok sokasága mutatja, hogy a publikum nagy része a lapokból meríti ismereteit. Így lesz általánossá az a hírlapi műveltség, mely felületességével és nagyköpüképességével Európában és nálunk Magyarországon is egyre hódít a sokaságban és kiszorítja az alapos tanulást és a könyvekből, forrásmunkákból való okulás. Forrásmunkák helyébe a lexikonok jönnek divatba, melyek a tudnivalókat laikus módon szótárszerűen rendezik tárgyaik. A civilizációnak ez a modern vállalja teljesen amerikai. Lehetőleg mindenből habzsolni, mindenhez konyítani és hamar tulesni az okulás fáradalmain.

Ez az amerikai civilizáció szignaturája.

Egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy az antiszemitizmus még nagy bajt fog hozni a zsidókra, de ennek oka nem mi leszünk, hanem ök!

Non est pax impiis!

Szent inkvizíció.

* Ezen címet adta a „Nemzet“ nevű korminypárti lap azon alávaló nagalmazással telt cikkének, mely Zichy Nándorék, a néppárt és dr. Steiner Fülöp püspök tényének tudja a cisztercita rend egyik helybeli tagjának, dr. Molnár Samu főgymn. tanárnak Bajára való áthelyezését. A liberális sajtó pedig bő kommentárokkal kíséri ezen áthelyezést és Molnárnak részint a hazafiság martyrját, részint a liberalizmus zászlóhordozóját dicsőíti, de egyhangulag a néppárti terrorizmusát és aknamunkáját gyalázza.

Lapunk legutóbbi számában szándékosan kerültünk ezen áthelyezésnek hírvonatunkban való regisztrálását annál is inkább, mert egyik helybeli lap már a város közönségét is „ad arma“ szólítja a függőlegesség elvek nevében. Most azonban, mintán ténynyé vált, kénytelenek vagyunk erről is tudomást venni, a mint tudomást veszünk bármely katonatiszt, káplán vagy plebánus áthelyezéséről és kinevezéséről. Ha normális viszonyok között élünk, ugy lapunk „városi és vidéki hírek“ rovataiban ritkítva a következő hírt közöljük:

Áthelyezés. Vajda Ödön zirci apát, a helybeli gimnázium egy fiatal és jeles képzettségű tanárát, Molnár Samu egyházjogtudort, aki tanügyi cikkeivel lapunkat is több ízben felkereste, a bajai főgimnáziumhoz helyezte át.

És ezzel a tanár ur elbucszva jó barátaitól és tisztelőitől, mintán befejezte az iskolai évet, minden feltűnés nélkül elhagyja városunkat. Hiszen egyetlen év sem mulik el, hogy akár a főgimnázium, akár a főreáliskola tanári kariban változás ne forduljon elő. A változások pedig rendszerint az iskolai év befejeztével történnek, a nélkül, hogy mindeddig bárkinek is eszébe jutott volna akár a közvelen előjárásigot, az eszbe feleltes egyházi hatóságot vadozni, vagy felelősségre vonni. Azonban a kath. egyház ma ostromállapotban van Magyarországon. A liberális sajtó pedig, mely az uborkaszegzen alatt kifogyott minden puskaporából, idegesen kapkod a szalmaszálhoz is, hogy „szenczációs“ híreivel szalmatűzet gyújtson hiszékeny publikumának. És így lesznek a riporterek nehéz verejtékével felkutatót egyszerű újdonságaiból a kánikulai hőség alatt dclibábas néppárti aknamunkák, ultramontan reakciók, a sötétség szellemeinek buta és feketelelkű áskálódásai stb.

A cisztercita rendnek mi is szivesen megadjuk a hazafias jelzőt, de kijelentjük, hogy az a cisztercita-rend azért hazafias, mert dicső alapítójának szent Bernátának szellemében működve a vallás-erkölcsi nevelés útján eszegetti az ifjuság szívét hazafiságot, mely különben csak frázis, hazugság maradna. Levén minden nemzet talpköve a tiszta erkölcs. És a mint ezen rend elhagyná azon utat, melyet — ne adja az Isten — szent alapítójá kijelent számára, ugy azonnal eltérne hivatásától és nem a hazának, hanem a hontalan liberalizmusnak nevelné Magyarországot ifjuságát.

Nagy megnyugtatónkra szolgál tehát, hogy nemcsak a ciszterciták, hanem a többi tanítórend tagjai is, nemcsak tanárok, hanem szigoru regulák között élő szerzetesek, sőt áldozó papok is, kiknek — ha hivatásuknak komolyan megfelelni igyekeznek — ezen karaktert, mely több, mint a tanári diploma, soha szem elől téveszteniök nem szabad.

Azért minden szó, minden dicséret, mely öket, mint szerzetes tanárokat az egyház tekintélye és fenntartása alól emancipálni akarja, csak tendenciózus meggyalázása, kisebbitése azon nagyérdemű rendnek, mely hivatását mindeddig egyházi szellemben teljesítette. Nem szorulnak ök a liberálisok és zsidók dicsőítésére, mert a kik engedelmességét fogadnak előjáróiknak, azok készek is elviselni annak terheit; ha talán sokszor egyéni körülményeiknek rendi előjáróik parancsszava nem kedvezne is.

És micsoda szemtelen ráfogás az, hogy az a rendi előjáró bármi külső presszionnak engedne, ha azt a rend érdekében megfelelőnek, helyesnek és szükségesnek nem tartaná? Vagy azt hiszik azok a liberális viperák, hogy Vajda Ödön zirci apát, vagy rendjének bármely tagja, legyenek azok akár a fejrári

konventben, akár Egerben, Pécsen vagy Baján, talán kevésbé katolikus felfogásnak, mint dr. Steiner püspök, vagy bármely világi pap? Hisz az egy logikai non sens, hogy azok, a kik még szigorubb egyházi életre vannak kötelezve, mint a világi pap-ság, az egyház halállos ellenségei által engedjék magukat befolyásoltatni rendszabályaik megtartásában. Igenis Vajda Ödön apát ur ő nagysága az összes rendtagokkal együtt, tehát dr. Molnár Samut sem kivéve, épügy tagjai a néppártnak, a mennyiben az a katolikus egyház összes intézményeinek — tehát a cisztercita-rendnek is — jogait és érdekeit védelmezi, miut szentséges atyánk XIII. Leo pápa, Steinhuber kardinális, a szerzetesek kongregációjának főnöke, Vaszary hercegprímás, Steiner püspök, vagy akár csekély magunk; azzal a különbséggel, hogy nekünk, miut hírlapíróknak természetesen és tágabb látással kell a programot az ország és a külföld szeme előtt védelmeznünk, míg egyeseknek az alkalomra kell várni, míg a hitvallásról tanúbizonyságot tehetnek. Egyébiránt zárókérdésként adjuk a „Hazánk”-nak a liberális lapok felületességét jellemző megjegyzéseit a „Szent inkvizíció” tárgyában:

A „P. N.” mai estillapja hozta az ugorkaszon legsikerültebb produktumát. Abból az incidensből, hogy a zirci apát a székesfejérvári püspök ismételt panaszára dr. Molnár Samu pünizmizium igazgatót Bajára áthelyezte, mégis kirohanást intéz Steiner püspök és a néppárt ellen, s könyül akarja elfogadtatni, hogy az áthelyezés egyedüli oka abban fekszik, hogy az igazgató és több társa a néppárti mozgalmakban részt venni vonakodott. Nem eelünk a megfutamodottak védelmére kelni, még kevésbé tartjuk ildomosnak az általán hazafiasnak ismert rend belső ügyeibe való beavatkozást, azért nem is kutatjuk az apát lntézkedésének okait, a melyek bizonyára más tényekre lesznek visszavezetendők. A „P. N.” „Néppárti lojalitás” című mai cikke azonban más oldalról érdekes. Időzi ugyanis az áthelyezésre vonatkozó következő szavait: „... nehogy szent rendünk érdekeit kitégyem a felség megrovásainak...” s utjogveva mutat rá, hogy ime az egyházipolitikai reformok ellenzői még most sem szünek meg terjesztetni, hogy ő felsége a király a reformokat nem jó szemmel nézi. Mi több, sürgős beavatkozást követel a kormánytól és feljegységű üzemek ellen. Mindenki tudni fogja Vajda apát bizonyosan bekövetkező nyilatkozata nélkül is, hogy a kis betűvel írt, „felség” alatt nem ő felsége, hanem a „felsőség” értendő s hogy így a másfél hasábos denunciació nem egyéb, mint egy kővér kacska, az is a javából.

BELFÖLD.

— **Agliardi nunciusz a jövő héten** visszatér Karlsbadból Bécsbe és azután Gasteinba megy, a hol néhány hetet szándékozik tölteni. Ujabbban a felső-aradi, bonyhádi, sümegi és rohonci esperesi kerületek papsága fejtezte ki mély sajnálatát és megbotránkozását azon durva és hallatlan sértés fölött, melylyel Bánffy báró miniszterelnök illole a nunciust.

— **Fogy a választók száma.** Az orosházi választó körület választók polgáraitak névjegyzékét a központi választmány összeállította. Az eredmény a következő: (A zárjel között a múlt évi szám van feltüntetve): Orosházán 1074 (1124), Tót-Komlóson 344 (342), Ócsárdon 604 (707), Szent-Andráson 383 (434), Gy.-Váriban 74 (99), Kétegyháza 205 (232), Új-Kigyóson 142 (200), Csorváson 127 (127), P.-Szt.-Tornán 110 (127), Sz.-Szt.-Tornán 110 (127), Bánfalván 81 (74), N.-Szénáson 33 (36), P.-Földváron 192 (187), Sámsonban 28 (27), vagis az orosházi választókerületben összesen 3435 (3666). Így tehát a választók száma 231-el fogyott.

— **Ujabb peer-sub.** Ugy értesül a M—g, hogy egy újonnan kinevezett 4 mágnással még távolról sinos kimerítve a kinevezendő mágnások sorozata. A főiri körökben elterjedt hírek szerint még három herceget és egy csomó grófot és bárót fog a kormány kineveztetni. A hercegeket a Károlyi, Andrássy és Festetics családok tagjai közül akarják kinevezni. A gróf és bárói kinevezések tekintetében a személyek még távolról sinosnak megállapítva, mert a szállingó hírek szerint a kinevezés felté-

tolei kisé „terhesek” s így jelöltek nem oly könnyű szerral lehet fogni.

— **A kath. autonómia.** A Pesti Napló azt újságolja, hogy a szombaton tartott minisztertanács alkalmával, melyen végleg megállapították az egyházpolitikai törvények életbeléptetésére vonatkozó rendelkezéseket, Wlassics kultuszminiszter hosszabb előterjesztést tett a kath. autonómia dolgában. Mi nagyon Tamások vagyunk abban, mert tapasztaltuk, hogy a liberálisizmus elvben szereti ugyan az egyházat, a gyakorlatokban pedig, a hol csak lehet, üti. Wlassics autonómiájából nem kérünk. Timeo Danaos et dona ferentes.

— **A kultuszminiszter és a szabaddkőművesek.** Wlassics kultuszminiszter, ki egy csepp hajlandóságot sem érzett arra, hogy előterjesztést tegyen a királynak a lipótvárosi bazilikának a millenniumig való teljes kiépítésére vonatkozólag, a napokban arról értesítette a szabaddkőműves „Szabad licium” vezetőségét, hogy a derék egyesület kulturális céljaira, a Rökk-alapítvány kamataiból 300 frtot utalványozott. Megjegyzti a miniszter erről szóló értesítő sorában, hogy nagyobb összeggel szeretett volna szolgálni, de ottal meg nem tehette. Gondoskodni fog azonban róla, hogy jövő évi költségvetésében a törvényhozás hasonló célokra megfelelő alapot boesáson rendelkezésére. — Örülj alliance israelite!

— **Zsidó anyakönyvvezetők.** Tudvalevő dolog, — írja a „M—g” mai száma — hogy az ország 1885-ben 6-száz zsidó anyakönyvi kerületre osztott fel. Minden kerületnek anyakönyvvezetőt kellett állítania. Az anyakönyvvezetők egy része veszélyeztetve látván állását az állami anyakönyvek életbeléptetésével, sorsa felől felvilágosítást kérendő, az országos zsidó-irodához fordult. Az iroda értesítette az érdekelteket, hogy az egyházipolitikai törvények előléptetése a zsidóanyakönyvvezetők állását egyáltalán nem érinti, (?)ők birtokában maradnak az általuk vezetett anyakönyveknek és egyedül ők (!) vannak jogosítva arra, hogy az anyakönyvekben kivonatokat készítsenek. Továbbá azok a rendeletek, a melyek a zsidó anyakönyvvezetők jogait szabályozzák, a zsidó hitközségekkel szemben továbbra is érvényben maradnak.

— **Ne politizálj — ha pénzed nincsen** c. alatt írja a szocialdemokrata és zsidók által szerkesztett „Népszava”: „A kir. ügyesség porbe fogta Clair Vilmos hírlapíró, a „Keresztény Magyarország” szerkesztőjét, mert lapjában, noha a törvényben megszabott kauciót nem tette le, politikai tartalma cikkeket közölt. A megtartott vértárgyaláson a törvényszék sajtórendőri vétség címén Clairt egy havi fogházra és 100 frt pénzbüntetésre ítélte. A kir. tábla ezen büntetést három hónapra emelte fel, meghagyván a pénzbüntetést is. Csendülatosan csak azokat fogják vésd alá, akik a kormányt ellen irnak. Próbálta volna Clair ur lapjában a kormányt dicsérni, ma szubvencióz havannak füstje közben elmékednek arról, hogy milyen kellemetlen dolog nem kormány-pártinak lenni.”

TÁVIRATOK.

— **Félegyháza, jul. 4.** (Ered. táv.) József főherceg tegnap délután ideérkezett, szemlét tartott a honvédség fölött s néhány küldöttséget fogadott és a gyorsvonattal tovább utazott Kecskemétre.

— **Balaton-Füred, jul. 4.** (Ered. táv.) Fejérvári báró honvédelmi miniszter tegnap meglátogatta Vaszary Kolos biboros hercegprímást és este Budapestre utazott. Budapesti liberális körök szerint a miniszter a király megbízásából fontos politikai misszióban járt a primásnál, de a primási anában azt állítják és ez valószínűbb is, hogy a látogatás pusztán magánjellegű volt. A miniszter már 33 év óta nem volt B.-Füreden.

— **Bécs, jul. 4.** (Ered. táv.) A német balpártban óriási zavart okozott Plesner volt miniszter kilépése a pártból. Kü-

szöbön áll a párt komolyabb elemeinek ki-vonulása.

— **Belgrád, jul. 4.** (Ered. táv.) A Ristic-kormány lemondott és helyébe Nikolicus Andrács elnökleto alatt radikális kormány fog lépni.

— **Kiel, jul. 4.** (Ered. táv.) Vilmos német császár ma este Stockholmba utazik a svéd király látogatására.

— **Hamburg, jul. 4.** (Ered. táv.) a Bismarok betegségről szállongó hírek alaptalanok.

— **Brüsszel, jul. 4.** (Ered. táv.) Abból az alkalmából, hogy Lipót király Lüttichbe jön, az ottani szocialdemokraták nagy tüntetésre készülnek.

Városi és vidéki hírek.

— **Házassági tervek az udvarnál.** Két érdekes házassági tervnek híret jelentik Bécsből, melyet azonban csak fenntartással közölhetünk. E hírek szerint Károly Lajos főherceg angolországi útja azzal függ össze, hogy estei Ferenc Ferdinánd főherceg legközelebb jegyet fog váltani Teck hercegnővel. Brüsszelből beavatott körökben meg azt beszélük, hogy Albert belga trónörökös nőül fogja venni Mária Dorottya főhercegnőt, József főherceg leányát. A fenséges kisasszony anyjával Klotild főhercegnővel ez időszerint a laekeni királyi kastélyban tartózkodik s a belga királyi pár vendége.

— **József főherceg szemlelntja.** József főherceg junius hó 29-én érkezett Szamosújvárra, a hol igen fényesen fogadták. A pályaháztól egyenesen a lovassági gyakorló térre ment s nagy figyelemmel követte a honvéd huszárság gyakorlatait, a melyek teljes mértékben megnyerték tetszését és meglegedését. Délben a főherceg tiszteletére Szabó püspök fényes ebédet adott. F. hó 2-án a főherceg a félegyházi honvédség felett tartott szemlét. Félegyházáról 24 órai otlléte után Nagy-Váradra utazott, a homnan, mint értesülünk, Boros-Jenőre, Békés-Gyulára, majd pedig Budapesten keresztül Alesuthra utazik.

— **Szűgyény-Marich László** osztrák-magyar berlini nagykövet Bécsből, a hol Berlinből jövet két napig tartózkodott, csőrii birtokára érkezett, a hol két hetet fog tölteni.

— **Személyi hir.** Lányi Ernő volt székesfejérvári, jelenleg egri főszékesegyházi karnagy, a hirneves zeneszerző tegnapelőtt városunkban tartózkodott.

— **Üj mise.** Városunk szűlőtte. Keresztos József, veszprém-megyei áldozár f. év július 7-én Ráczkeresztúron tartja első szent miséjét. Az ünnepélyen városunkból számosan vesznek részt. A manuduktorságot bátyja Keresztos György plebánus fogja teljesíteni, a misén az oltár-egylet által ajándékozott gyönyörű mise mondó és alszerpapi ruhák lesznek először használva, mely a rákeresztúri plebánus kitűnő ügybuzgalmát dicséri, kit népe rajongásig szeret. Az új misés áldozár néhány nap mulva városunkba is megjön rokonai s testvérei kívánságára, hol első szent áldásában fogja azokat és a megjelenendőket részesíteni.

— **A palotakülvárosi kath. kör** Péter és Pál napján népes felolvasó gyűlést tartott, melyen Knezhich Pál hitoktató értekezett a vallásosság befolyásáról a munkás életre. Az egy óráig tartó előadás, mely bőven kiterjeszkedett mai társadalmi viszonyainkra is, éber érdeklődéssel hallgatták és Länger János, a kör világi elnöke meleg köszönetet mondott érte, majd Greizinger Márton főtanító buzdította még összefatásra és egyetértésre a kör tagjait, mire a gyűlés véget ért.

— **Csődvizsga.** A székesfejérvári egyházmegyében tegnap délelőtt tartott meg a csődvizsga (konkurzus) a püspök

palotában. Felvétettek kispapnak összesen heten és pedig a II-od évi theológiára Knitl hoffer István, a VII-ik osztályra: Szabó Jenő, Bereczk Gyula, a VI-ik osztályra: Vass József, az V-ik osztályra: Kek Jenő, Tolnai Károly és Veszely Vilmos.

A vallásoktatás a javítóintézetben. Az igazságügyminiszterium a helybeli kir. javítóintézetnél szükséges hitoktatói és lelkesítő teendők ellátásával a rom. kath. vallású növendékek számára Janny Ferenc nyugalmazott plébánost, az ágostai evangélikus és evangélikus református hitfelekezeti növendékek számára Tatai Imre helybeli ev. ref. lelkesítő, az izraelita vallású növendékek részére pedig Braun Mór helybeli izr. hitközségi tanítót, végül: az orvosi teendők ellátásával dr. Trummer Gyula, városi kerületi-, kórházi orvost, tb. főorvost bízta meg.

Köszönetnyilvánítás. Felkértünk a következő sorok közlésére: A ráckereszturi önkéntes tűzoltó testület nevében Meszlényi Pál, földbírtokos és tűzoltóparancsnok urnak legforróbb köszönetünk nyilvánítjuk, hogy kegyes volt tűzoltó testületünk alapító tagjai közé belépni. A befizetett 25 frtot pedig ezután is köszönettel nyugtázzuk. Ráckeresztur, 1895. július 3-án. Kornis István, elnök, Kocsimayer Gyula, tűzoltó főparancsnok.

Áthelyezés. Tattay István főhadnagy a székesfejvári 17. honvédegyalozredtől a nagykanizsai 20. honvédegyalozredhez helyeztetett át.

Esküvő. Heissler Géza lovasberényi segédjegyző f. hó 16-án tartja esküvőjét Kertész Ilona kiszesszonnyal, Kertész Ferenc volt lovasberényi gyógyszerész művelt leányával.

A székesfejvár-bicskei szárnyvasut kiépítése tárgyában a környék nagybirtokosai és az érdekelt községek előljárói már a harmadik népes értekezletet tartották tegnap délelőtt a lovasberényi kaszinó helyiségében. Az értekezleten Cziráky Antal gróf elnöklete alatt részt vettek Lovasberény, Pátka, Zámoly, Acsa, Acsuth, Felcsuth és Csákvár községek előljárói, továbbá Esterházy Miklós Móric gróf, Ivánka Imre, Tamásy N., Tallian Vilmos, Szenicey Ödön vállalkozó, Kálmán Vince főszozbabiró, Schwarcz főmérnök, Fiáth báró főispán, Havranek József polgármester, stb. Az értekezlet tárgya a vasut irányának végleges megállapítása volt, mely hosszabb vitát provokált. Többen a bicske-boglár-esákvári és pátkai irány mellett, míg mások a bicske-alesuth-lovasberényi vonal mellett foglaltak állást, annál is inkább, miután lovasberény előljárósága is késznek nyilatkozott ez esetben 50.000 frttal hozzájárulni a törzsrésztvények vásárlásához. Végre az értekezlet elfogadta a Kisfalud-Csala-Pátka-Lovasberény-Acsa-Acsuth-Felcsuth-bicskei irányt, a mely leginkább felel meg a közérdekeknek. Az ügy pénzügyi oldalának megbíralására egy öttagu bizottság küldetett ki, melynek tagjai: Cziráky Antal gróf, Fiáth Miklós báró, Havranek József, Libits Adolf és Ivánka Imre. A költségvetést legközelebb a miniszteriumhoz terjesztik. Az új vasut pénzügyileg biztosítva van.

A székesfejvári kath. leányegylet június 29-én a polgári lövöldben búvésztétel és színi előadással egybekötött tanulmánytáncot rendezett, mely alkalommal a következő

felülfizetések érkeztek be: Id. Zichy János gróf, id. Zichy Jánosné grófnő és Kégl György földbírtokos 10—10 frt; Zichy Lujza grófnő, Benedek Ferenc és Komáromy Károly kanonokok 5—5 frt; dr. Major Ferenc tiszti főorvos 4 frt 40 kr., özv. Fekete Pálné és N. N. egyenként 2 frt 60 kr.; Fritzenschaft János káplán 2 frt 40 kr.; Klaufcz György szentszéki jegyző, ifj. Tógl Gyula. N. N., N. N., N. N. 2—2 frt; Kutli Márton kanonok, Bihari Józsefné, Polónyi Sándor és Szily József egyenként 1 frt 50 kr.; Szalay Imre 1 frt 20 kr.; Szögény Marich Julia, Pellet Ödön kanonok, Szabó Jenő c. kanonok, Madaras Lipót törvényszéki bíró, dr. Saára Gyula ügyvéd. Szepelt Zsófia, dr. Szalay Hubert theol. tanár, Radnich Imre kálói plébános, Szentiványi Károly budaiki adminisztrátor, Knezhich Pál hitoktató Wagner Ferenc. Sch. A. H. L. N. N. 1—1 frt; Simon Lajos. Streit Ferencné, ifj. Füstér Imre, Angeli A. Remete Péter, Szarka N.-né, Richter Rezső, Podmanitzky N.-né 80—80 kr.; Mona N.-né és N. N. 60—60 kr.; Horovitz Mórné 50 kr.; Sávai András, Trummer Sándor, Mihályi József és N. N. 40—40 kr.; Márian Péter és Szalay Imre 30—30 kr.; Kormendy Sándor és Pék István 20—20 kr.; Montskó Ferenc 10 kr. Brückner Ferenc ur a jóteknő céljait tekintetből teljesen díjtalanul tartotta előadását, a Polónyi Ksaszonyka pedig a rendező jelvényeket voltak szívesek elkészíteni. Ugy a felülfizetőknek mint a szíves közreműködőknek, különösen pedig Brückner Ferenc urnak ez uton is halás köszönetet mond az elnökök.

Adományok. A székesfejvári egyházmegyei rom. kath. tanítók gyűlésének tápintezetére újabban adakoztak: Kereskenyi Gyula esperes-plébános 10 frtot, Perezel Imre 1 frtot és Reichenhach Ferenc 2 frt 50 krt. A fentjelzett célra eddig 2215 frt 85 kr gyűlt össze. Huszár Károly kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő.

Visszatérés Mányon. Segeedy Mária férjezett Szabó Istvánné, a csabai ev. ref. egyház híve, követe a szívében régen megfogamozott óhaját sz. Péter és Pál apostol-fejedelmek ünnepén a rom. kath. vallásra visszatért. Az ünnepélyes hivallást Schneider János plébános kezébe tette le, aki ez alkalommal megindító beszédet intézett az egybegyűlőkhez.

Tarnócyada. Minden kommentár nélkül közöljük a Székesfejvár városához tegnap érkezett belügyminiszteri rendeletet, mely ékes tanujele nemcsak annak, mily leleményes, élelmes és — talakodó üzletember a Nyitrai nagy díesőségre vergődött Tarnócy Gusztáv, hanem annak is miképen pártfogolja hűségeselejét a kormány. A belügyminiszter ukáza ekképen szól: „A Tarnócy-tü-öltöztetés és gépgyár részvénytársaságnak közvetlenül hozzám benyújtott folyamodványát, melyben panaszt emel a miatt, hogy a város által létesítendő véleleges vízmű megépítésére vonatkozó munkálatok, a nyilvános pályázat kiállításával (nem áll! Szerk.) és a helyi föld gyárpár mellőzésével, külföldi vállalkozóknak adatnak ki, nem áll! minél fogva a munkálatok kivitele iránt a város által kötött szerződésből a jóváhagyást megtagadni és nyilvános pályázat kiírását elrendelni kéri, a város közönségének oly felhívással küldöm meg, hogy a szóban levő ügynek közgyűlésileg történt letárgyalása után az összes tárgviratokat indokolt jelentés kíséretében hozzám terjeszse fel.“

Pör az „alkotmányos költségek“ért. A pör egy kissé régiebb keletű, az 1892-iki választások idejéből való, a mikor Károlyi Gábor gróf Székesfejvárott megbukott. A gróf főkéntese akkor Tóth Arthur volt, a ki utóbb bevádolta jelöltjét a kitűzött zászlók árának megtérítéseért. Károlyi Gábor a vád ellenében felhozta, hogy ő akkora összeget adott át főkéntesének, hogy a zászlók árát lehetőleg volna védezeni, mindazonáltal az első bíróság a vádlo javára döntött. Károlyi gróf akkor felebbezett, a mire aztán a kir. tábla megváltoztatta az ítéletet és Tóth Arthur vádjával elutasította. Tóth Arthur, mint halljuk, perujtással fog élni.

Esti forint a tojásban. Tegnap reggel a hotivásáron egy ur tojást vett

az egyik kofától. Hogy-hogy sem, a tojás összetörött az ur kezében s bámulva látták a körülállók, hogy a tojás sárgájában egy ezüst forint volt. Az ismeretlen ur erre még egy tojást vett, azt is feltörté a jelen voltak szemelátára s csodák csodája, abban is volt egy ezüst forint. Még egy tojást vett az öreg ur s abból sem hiányzott a forint. Ez már nem tetszett a tojásáruló asszonynak, kérvetelte a három forintot, a mit azonban az öreg ur megtagadt azon egyszerű indoklással, hogy ő a tojást előre kifizette. Ezután jött a java. Az öreg ur meg akarta venni az egész kosár tojást, az asszony azonban kijelentette, hogy ezekből a tojásokból már egyetlen egyet sem ad el. Haza is vitte mind, talán fel is törögette. Szegény asszony nem tudta, hogy Brückner né bácsival, az ügyes bűvészzel volt dolga.

Agyonlőtte magát. Schenek József etyeki lakos a napokban zilált anyagi viszonyai és rokonainak folytonos zaklatása miatt forgó pisztolyal agyonlőtte magát.

Egyházi értekezlet. A vértelajai református egyházkerület vezetői a napokban értekezletet tartottak, melyen határozatilag kimondták, hogy évenként értekezletet fognak tartani. körököt alakítani, felolvasásokat tartanak, vesznek egy „szerselyt“, továbbá szóba hozották, hogy az egyházpártiak törvények életbe lépésére esetén minő eljárást kövessen a lelkesítő kar? Az értekezlet elnöke erre azt a kijelentést tette, hogy a magyarországi ev. ref. és ágostai egyházak konventi tagjai ép ez idő szerint készítik az eljárásra vonatkozó szabályokat. Az értekezlet után megtartották a k. nyeki banket, melyen Sárközy Aurél prezdideált s mondott is egy olyan fejtegetésre esett toasztot, a mely a filozofia ismeretét legnagyobb hiányára vall. Jónak mondja az egyházpártiak törvények életbe lépésére esetén minő eljárást kövessen a lelkesítő kar? Az értekezlet elnöke erre azt a kijelentést tette, hogy a magyarországi ev. ref. és ágostai egyházak konventi tagjai ép ez idő szerint készítik az eljárásra vonatkozó szabályokat. Az értekezlet után megtartották a k. nyeki banket, melyen Sárközy Aurél prezdideált s mondott is egy olyan fejtegetésre esett toasztot, a mely a filozofia ismeretét legnagyobb hiányára vall. Jónak mondja az egyházpártiak törvények életbe lépésére esetén minő eljárást kövessen a lelkesítő kar? Az értekezlet elnöke erre azt a kijelentést tette, hogy a magyarországi ev. ref. és ágostai egyházak konventi tagjai ép ez idő szerint készítik az eljárásra vonatkozó szabályokat. Az értekezlet után megtartották a k. nyeki banket, melyen Sárközy Aurél prezdideált s mondott is egy olyan fejtegetésre esett toasztot, a mely a filozofia ismeretét legnagyobb hiányára vall. Jónak mondja az egyházpártiak törvények életbe lépésére esetén minő eljárást kövessen a lelkesítő kar? Az értekezlet elnöke erre azt a kijelentést tette, hogy a magyarországi ev. ref. és ágostai egyházak konventi tagjai ép ez idő szerint készítik az eljárásra vonatkozó szabályokat.

Miképen bánnak a postai levelekkel? A levelező közönség érdekében közöljük, hogy Sárosdon milyen sorban részesülnek a levelek. Mit se adnánk az egészre, ha csak egy tekintélyes egyén, mint szem és fültanu nem beszél el a tényeket. Az eset pénteken délután történt. Sárosdon a vasuti állomáson van egy gyűjtő postaskerény, ebbe rakatják be a leveleket a közeli falvak földesurai kacsisaik által, nemkülönben a lakosok is. Ebből aztán a leveleket az esti mozgó postára adják fel. Pénteken délután a levelek kiszédesése egy fiúra rolt bízva, a ki örömet ki is üritette, de gyermekies kíváncsiságával — hehve a várterem küszöbére — a leveleket maga elé a földön elterítette és nézegette. Lett erre nagy sürgős-forgás. A vasuti bakterok, a tejes kocsisok, a teherroutat kalandai mind körülvettek a gyermekeket, kapkodtak a levelek után, kőről-kézre adták vagy húzták — abba a szép tiszta vasuti kézbe! — zajogtak: kinek szél, ki írja, mi van benne? Ah az írja: „K. bátyám nem mehetek mert... kacagnak fölötte, s a mi még botrányosabb, a melletük elsétáló egyik vasuti tisztelő is segít nekik nevetni, a levelezőlapok felolvasott részletei fölött talán jobb lett volna őket dolgaikra küldeni! De még szebb volt az, mikor a kis „postás“ fiu meglátja barátját kívül, a leveleket otthagyta, s kifutott hozzá. Mit panaszkodtak még a közeli falvak lakosai, hogy leveleiket elvesznek? Itt az ok, tegyetek róla, szüntessétek meg! Mindez június 28-án délután történt. Igen ajánljuk Sárosdot a postáigazgatóság figyelmébe, de addig is még jobban a közönség óvatosságába!

Végtárgyalások sorrendje. A székesfejvári kir. törvényszéknél a bünyői végtárgyalások f. évi július havában a következő sorrendben fognak megtartatni: Július hó 6-án: Dietrichstein Adolf és társa ellen orgazdaság, Karikás Andrásné ellen hames vadaskodás miatt; 9-én: Hérics István és társa ellen súlyos testi sértés, Glócz István ellen személyes szabadság megsértése és Simon György ellen lopás miatt; 16-án: Csányi Lajos és társa ellen magánokirat hamisítás, Tanárki József ellen hatóság elleni

erőszak miatt; 23-án: Csilléri Lajos ellen gyújtogatás és Pöschner Márton ellen magánlak megsértése miatt; 30-án: Németh István és társai ellen súlyos testi sértés miatt.

— **Veszett eb.** F. hó 2-án este nagy rémülést keltett a zámoly-utcán egy veszett eb garázdálkodása. Rémülve futott előle mindenki, de azért még sem maradt ol a veszély. Gondtalanul játszott az utcán három kiscyber: Ember Gizella, Schwinger József és Tóke János, midőn az eb nekik ment s mind a hármat megmarta. Az ebet kiirtották, a gyermekeket pedig ma reggel Budapestre a Hőgyes-féle intézetbe szállították.

— **Elítelt tolvajnok.** A pestvidéki kir. törvényszék Huszár Mária martonvásári, Hrencsár Ilona nagytétényi, Hrencsár Anna és Mária tárnoki lakosnőket a dr. Pesse Béla orvos kárára elkövetett lopás vétsége miatt Huszár Mariát 3 havi, a többi pedig 1—1 napi fogházra, egy évi hivatalosztásra és a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésre ítélte.

— **Halálos végű veredések.** Rácalmási levelezőnk írja nekünk a következőket: Junius hó 29-én, Péter és Pál napján utcai veredés közben Gerő István úgy szurta szívére Ujjfalusi Ferencet, a ki már egy ízben bicskázás miatt 8 hónapig fogva volt, hogy azonnal meghalt. A boncolás folyamán kitért, hogy a kés 12 cm. mély sebet ütött. A szerencsétlennek hült tetemét f. hó 1-én helyezték nyugalomra a község nagy részvétele mellett. A gyilkost letartóztatták és a duna-udonyi járásbíróság börtönébe kísérték.

— **Körözés.** A székesszéjvári kir. törvényszék felszólítja az összes hatóságokat, hogy Bartek Jánost, kinek személyleírása közelebről meg nem állapítható, országsszerte körözzék. Bartek 1894-ben Presében mint kovácslegény volt alkalmazásban Pészer Lipót kovácsmesternél, a ki azzal van vádolva, hogy Cser Palkovics Istvántól egy lopott kalapot vett. Ezen vételügyben Bartek is részes volt.

— **Korrepetitorul** ajánlkozik egy helybeli és e téren jeles bizonyítványokkal rendelkező fiatal ember 1—2 gimnáziumi vagy reáliskolai tanuló mellé. A gimnáziumba át lépni készülő reálistákat a latin nyelvben is oktatja. Címe megtudható lapunk szerkesztőségében.

* **Egy-két kosztos diák** teljes ellátásra felvétetik egy intelligens családnál. Cím a kiadóhivatalban.

* **Egy okleveles gépész és kovács** ajánlkozik uradalmakhoz, vagy nagyobb gazdaságokhoz, akár a seplés tartására, akár állandó alkalmazásra. Ajánlatok „Gépész” cím alatt a kiadóhivatalba kértetnek.

Iskolai értesítők.

Az iskolaév végén a közfigyelem néhány napra az iskolákban folyó belső munkára terelődik. Fájdalom, a magyar társadalomnak ma már nincs meg az az érdeklődése a kultur-kérdések iránt, mint a modern és magyar iskola-szervezés idején. Az évszázad vizsgálatokon, a vizsgálati elnökök és a szülők egy kis csoportján kívül alig lehet látni valakit. Az iskolák évi működéséről, a tanítás eredményéről legtöbbször csak az értesítők útján tudnak valamit még a tanúgy iránt nagyon is érdeklődők. A hozzánk beküldött értesítőket folytatónlagosan ismertetjük a következőkben:

1. **A cisztercita rend székesszéjvári kath. főgimnáziumának** értesítőjében dr. Werner Adolf tanár az intézet történetét írta meg. Az intézet igazgatója Pailléer Kelemen, a kinek vezetése alatt 21 tanár foglalkozik a tanítással. Az önképzőknek ez évben 43 rendes és 16 pártoló tagja volt dr. Werner Adolf tanár elnöksége alatt. Felvételt az intézetbe az egész év folyamán 342 tanuló, vizsgálatot tett 333, magánvizsgálatot tett 9, vizsgálatot nem tett 9. A tanulók közt vallásra

nézve volt 273 róm. kath., 11 ág. ev. és 26 zsidó. A tanítás eredménye általában véve jó.

2. **A székesszéjvári városi állami segélyezett alsófokú ipariskolába** beiratott az elmúlt tanévben 565 iparostanonc, befejezte a tanórákat 493. Vallás szerint 450 róm. kath., 78 helvét, 6 ág. ev., 31 zsidó. Az ipariskola Góbel János György igazgató vezetése alatt állott, a tanoncok nem tettek épen kielégítő haladást.

3. A pamponhalmai szent-Benedekrend vezetése alatt álló **pápai kath. főgimnázium** értesítőjét P. e. t. Menyhért igazgató szerkesztette. Az értesítőben Mohácsi Pál tanár egy alapos tudásra való értékelést írt a Bakony földtani s palaeontologiai viszonyai és kialakulásáról. A tanári kar 8 tagból áll. A lefolyt tanévben az intézetnek 150 tanulója volt, köztük 112 róm. kath., 2 ág. ev., és 33 zsidó. A tanítás eredménye kielégítő.

4. A paulai szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek vezetése alatt álló szepesegyházmegyei **lőcsői leánynevelő intézet** értesítőjét Kompanyik Coelestin apátplebános, az intézet igazgatója állította össze. Az intézetnek összesen 68 növendéke volt, köztük 52 róm. kath., 4 gör. kath., 3 helvét és 9 zsidó. A növendékek igen szorgalmasan tanultak.

5. **A szegedi apáca iskolák** értesítőjét Oltványi Pál prépost, pápai kamarás, ezen iskolák nagyérdemű megalapítója, állította össze. Az iskolának a lefolyt tanévben 583 növendéke volt, ezek közül 573 róm. kath., 4 gör. keleti és 33 izraelita. Ezen iskolában a vallás-erkölcsi nevelésére kiváló sulyt fektetnek s mint ilyen szép virágzásnak örvend.

Irodalom és Művészet.

— **Uj roham a Tomor-Váradifele olvasókönyvek ellen.** E cím alatt Tomor Ferenc, a veterán kath. író és tanferny rőpiratot adott ki, melyben élénk és maró szatírával visszaveri azon támadásokat, melyeket Kardos Albert debreceni professzor csupa felekezeti gyűlöletből intézett a katolikus és hazafias szellemben összeállított Tomor-Váradifele magyar olvasókönyvek ellen. Tomor 26 oldalon védi a saját olvasókönyvét és kimutatja az ellene emelt kifogások kicsinyességét és alaptalanságát, azután pedig idézetek alapján demonstrálja, hogy az állami tankönyvgyárosok által annyira felmagasztalt Szinyovyi-féle olvasókönyv mennyire nem felel meg a magyar nyelv törvényeinek és mennyire fordul ellene a vallásosságnak. Ajánljuk a rőpiratot a kath. tanfernyak figyelmébe, hadd lássák, hogy még a nevelés terén is mennyire időznek minket a liberálisok. A rőpirat kapható szerzőnél, Budapest, Vár, uritca 64.

— **„Institutiones logicae” és „Institutiones metaphisicae”** c. alatt a „Hitszónoklati Folyóirat” szerkesztősége két kötetes munkára hirdet előzetést. A munka lehetőleg röviden foglalja egybe a logika és metafizika alapigazságait. Nem a kritikusok számára iratott s szerző nem a nyelv szépségeinek csillogtatására törekedett, hanem célja volt, hogy ezt a sokak előtt szaraznak tetsző tudományt könnyen érthető nyelven (a mi azonban nem tévesztendő össze a „pengyola nyelvvel”) érdekesen és vonzóan adja elő. Nem a nyelvést akarja gyönyörködtetni, hanem a tanulót kívánja tanítani. A mű papnövelői oktatásra és magánhasználatra iratott. Milyet annyi előzetes jelentek, hogy a költések biztosra lesznek, a mű azonnal saját alá kerül. Ara lesz a két kötetnek (mintegy 17—18 év) együtt 1 ft 60 kr. (Etiám erga 7 sacra.) Megrendelhető a „Hitszónoklati Folyóirat” szerkesztőségénél Szegeden. (Alsóváros.)

Közgazdaság.

— **Előmunkálati engedély vasútépítésre.** A kereskedelemügyi miniszter Barezsa Kálmán és Szelesty Dániel veszprémi lakosoknak az építés alatt álló győr-veszprém-dombóvári helyi érdekű vasút Bakony-Szent-László

állomásától Oszlop, Csétény, Szápár és Csernye érintésével a déli vaspálya Bodaik állomásáig, innea Csákvár és Alesuth irányában az államvasutak Bicske állomásáig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Uj szőlőbetegség.** A filloxera és peronospora néhány év alatt tönkre tették a híres magyar szőlőket. A régi szőlők helyén buzaföldek, kukorica dűlők voltak évekig s aztán a magyar gazdák nagy áldozatok árán ismét szőlővel ültették be a régi bortermő vidékeket. Az ültetvény szépen fejlődött, a gazdák ismét remélnek, de úgy látszik, fáradozásaink gyümölcsét nem élvezik sokáig, mert mint szabadbattyáni levelezőnk írja, ott a tőkék lassu pusztulását észlelték az egész szőlőterületen. Tüzetesen megvizsgálták a szőlőgaadák a tőkét s arra a tapasztalatra jutottak, hogy a fekete rothadáshoz (blackrot) hasonló betegség pusztítja a szőlőket. A szabadbattyáni előjáróság szakértőket kéri, hogy a betegség mivoltát megállapítsák. Nagyon jó volna, ha komolyan s még ideje korán gondolkodnának a betegség megszüntetése fölött, nehogy gazdáink reményt vesztes végleg odahagyják a szőlőművelést.

— **Szőlőszeti kirándulás.** Pestmegye, Esztergom- és Fejérmegyeek előkelőbb szőlőbirtokosai a f. évi augusztus havában nagyobb szabású szőlőszeti tanulmányutat szándékoznak tenni, melyre nézve Gyöngyös város polgármestere elkérte a kirándulást rendező szőlőszeti felügyelőség, hogy vennék fel a programjukba Gyöngyöst is. A tanulmányi ut vezetését rendező felügyelőség elfogadta a felhívást és meg lett ígérve, hogy a kiránduló (mintegy 24 tagból álló) csoport okvetlenül felkeresi Gyöngyöst és alaposan megvizsgálja az ottani szőlőkultúra előhaladását. A kirándulás augusztus hó második felében lesz. A tüzetesen megjelölendő határnapot egy pár nap alatt hivatalosan is fogja tudatni a magyar királyi szőlőszeti és borászati felügyelőség Gyöngyös városával és a gyöngyösi és gyöngyösvidéki szőlőszeti egyesület elnökségével.

— **Az új törvényes kamatláb.** F. évi július 1-től kezdve az 1895: XXXVI. t.-c. értelmében a késedelmi kamat többé nem 6 százalékos, hanem 5 százalékos. Azonban nemesak a késedelmi kamat felszámításánál, hanem a kamattérítésnél is módosul a kamatláb. Különösen változást szenvednek az 1881: XXXIV. törvények a közvetlenül lerovandó illetékek kezeléséről, az 1883: XLIV. t.-c. a közadók kezeléséről és az egyes adók módjára behajlandó kincstári tartozásokra vonatkozó törvényeknek, rendeleteknek és szabályoknak a fizetendő kamatok mértékét tárgyazó rendelkezései.

— **Az aratás.** Rácalmási levelezőnk írja, hogy ott az aratást már megkezdtek. A tavasziakban elég jó termés mutatkozik, az őszi vetések azonban annál silányabbak. A buza a tartós hó által szenvedett károkat a kedvező időjárás folytán kiheverte, a rovarok azonban nagyrészt tönkretették. Oly gyonge a szár, hogy marokkal lehet tépni az idő előtt megfűszereedett kalászatokat. Általában véve az idei termés sokkal rosszabbnak mondható, mint a tavalyi.

— **Selyemfonó-gyár Tolnában.** Mint tolnai levelezőnk írja, az a késlekedés, mely a Tolnában tervezett selyemfonó-gyár felállítására körül már teljes joggal aggasztotta az érdekelteket: immár megszűnik. A gyár felállítását Bezerédy Pál selyemtenyészési miniszteri megbízott helyőzte kilitásba, mire Tolnamegye képviselőtestülete 24,000 forint és 200,000 téglát ajánlt fel a selyemfonó-gyár építésére. A község a Duna partján ki is sajátított egy nagy földterületet a gyár részére, de az építkezés mai napig késelt, s e miatt a nép már kételkedni kezdett a gyárnak Tolnában való felépítésében, sőt a megszavazott 24 ezer forintot és a 200 ezer

téglát is elveszettek hitte. A zugulódók megnyugtására *Péchy József* prépost és a főjegyző vezetése alatt most küldöttség koreste fel *Bezerédj Pál* miniszteri biztost, hogy tőle az ügyre vonatkozólag határozott nyilatkozatot nyorjen. A miniszter biztos ki is jelentette, hogy a gyárat 1897. évben már működésébe hozzák, s ebben naponként több száz ember kap munkát s a városnak évenként 70–80 ezer frtot fog jövedelmezni.

— **A világ széntermelése.** 1894-ik évben az egész világon 553.700.000 tonna szén termelték. Ebből Nagybritániára 185.000.000 tonna, Németországra 74.000.000, tonna Franciaországra

25.250.000, Belgiumra 19.500.000, Ausztria-Magyarországra 10.250.000 és az Egyesült-Államokra 170.000.000 tonna esik.

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bűnrészességgel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel-tet, de uton-utfélen pellengérré állítja hitünket és arcul veri katolikus hit-elveinket.

Alapított: 1865-ben.

A legjobb
ZONGORÁK,
pianinók
és
harmoniumok

legolcsóbban kaphatók ököletes jóállás mellett.

HECKENAST GUSZTÁV

hirnoves zongoraeladási és kölcsönző intézetében,

Budapest, IV., Kegy-utca 7. szám.

Schiedlmaier és fia, legfőbb zongorák és Thuringia Organ C. egyedüli képviselője, a világ legjobb és legolcsóbb harmoniumai — Arjegyzék ingven.

HIRDETÉSEK

a »FEJÉRMEGYEI NAPLÓ« számára felvételnek

MÁRIÁN GYÖRGY könyvnyomdájában

Székesfehérvár, Szent-István-tér 1. szám alatt.

hol is mindennemű nyomdai munkák a legizlesebb kiállításban és legjutányosabb árak mellett készíttetnek.

Temetkezési vállalat az Órangyalhoz.

Kőváry Ede

Székesfehérvár, sas-utca 2. (fekete sas szálloda mellett)

Fióküzlet: buzapiao 2.

Ajánlja a kor igényeinek teljesen megfelelő **temetkezési vállalatát**, hol **érec- és fakoporsók** minden nagyságban és színben oly dús választékban kaphatók, hogy a tekintetben is a legnagyobb városok hasonló vállalataival versenyezni képes. Művészileg kiállított **diszkoporsók**, (Sarkofagok) valamint kettős üvegtetőjű, légmentes koporsók (a holto-t bárhova szállítására) nagy választékban vannak, ugyszintén halottas szobák, feljártok s ajtók behuzatálára megkivántató **gyászposztó**, díszes ravatal s tartozékaival rendelkezik, hogy a tekintetben a fővárosi ilyenmű vállalatokhoz fordulni felesleges. Szóval temetkezési vállalata úgy van berendezve, hogy a legkényesebb igényeket kielégíteni képes, mit eléggé bizonyít a más városokban s megveszerte több ízben a legelőkelőbb családoknál előfordult gyász esetek alkalmával közmegelegedéssel teljesített szolgálatai. Főelvei mérsékelt árak mellett pontos kiszolgálás, kizárva a hivatalos tolokodás. Végül ajánl **szemfődeleket, halotti öltönyöket, virágokat, fátolokat és sírkoszorúkat**, melyek üzletében nagy választékban, olcsó áron kaphatók. Bármiféle nemesi címerek elkészítésére vállalkozom.

A nagyérdemű közönség eddigi pártfogását továbbra is kérem.

Vasuti nyári menetrend.

Székesfehérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.

Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.

Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.

Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.

Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Este 9 ó. 21 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este.

Budapestről Székesfehérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 16 p.

Dél előtt 11 ó. 50 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 3 ó. 16 p. d. u.

Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 27 p.

Délután 4 ó. 50 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 6 ó. 36 p.

Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 10 p.

Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfehérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.

Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfehérvárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Uj-Szönyre érkezik 2 ó. 46 p.

Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-Szönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfehérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 22 p.

Dél előtt 11 ó. 27 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfehérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.

Délután 4 ó. 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.

Délután 6 ó. 42 p. személyvonat indul
Siófokra érkezik 7 ó. 42 p. este.

Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p.

Éjjel 11 ó. 43 p. indul
Nagy-Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfehérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 39 p.

Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 2 ó. 10 p.

Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfehérvárra érkezik 6 ó. este.

Siófokról indul személyvonat 8 ó. 15 p.
Székesfehérvárra érkezik 9 ó. 16 p. este.

Éjjel 12 ó. 15 p. indul
Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfehérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémbe érkezik 10 ó. 59 p.

Kis-Czellbe érkezik 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul

Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.

Este 9 ó. 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfehérvár felé:

Reggel 4 ó. 19 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 6 ó. 0 p.

Dél előtt 7 ó. 3 p. indul
Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 30 p.

Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 5 ó. 35 p.

Minden ünnep és vasárnap

a 3165-ik számú tehervonatot:

Veszprémből indul 7 ó. 45 p. este.
Péthől indul 8 ó. 40 p. este.

Székesfehérvárra érkezik 10 ó. 9 p. este.

Déli jég- és viszontbiztosító-társaság

Budapest, Váci-utca 9. szám, az „Adria” biztosító-társulat házában.

Teljesen befizetett alaptőke 2,400.000 korona
Tartalék 1,217.878 korona

Ezen a cs. kir. szab. „Adria biztosító-társulat” védnöksége alatt megalakult társaság biztosít különféle termékeket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és felvilágosítókat készségesen adnak az „Adria biztosító-társulat” összes vezér-, fő- és kerületi ügynökségei.

A „DÉLI JÉG- és VISZONTBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG” magyarországi osztálya:

Lichtenberger J., Báró Podmaniczky Frigyes, Frigyesi M.,
vezértitkár. intéző. titkár.

FŐÜGYNÖKSÉG: IFJ. KOVÁCS PÁL.

Cs. kir. szabad.

ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

(ALÁPÍTATOTT 1838. ÉVBEN.)

Magyarországi osztály intézője Budapesten:
báró Podmaniczky Frigyes.

T. c.

Az Adria Biztosító-Társulat f. év május 22-én tartotta meg közgyűlését, mely alkalomból szerencséje van alulírott főügynökségnek Cimeddel alant megismertetni az általunk képviselt társulat 1894. évi zárszámadásait és mérlegeit.

Ezen kivonatok hű képet nyújtanak a társulat helyzetéről, biztosítéki tőkéről és nagyterjedelmű működése és munkásságáról.

Az Adria Biztosító-Társulat 56 évi fennállása óta — mint alant felemlítve van — 138 millió forintot felül fizetett ki kártérítések fejében; ez oly tény, mely féayesen tanuskodik a biztosítás igénybevételének hasznos és fontos voltáról.

Az Adria Biztosító-Társulat biztosít tűzkar ellen lak- és gazdasági épületeket, gyárakat, gépeket, bútorkat, árucikkeket, marhaállományt és elfogad általán-biztosításokat az összes gazdasági berendezésre, továbbá köt biztosításokat az ember életére különféle módozat szerint a legjutányosabb díjak mellett.

Alulírott főügynökség ezekuél fogva azt a reményt táplálja, hogy Cimed ezentul is szives lesz biztosítási megbízásai-
val szerencsésítetni és ezeket úgy mint eddig, ezentul is a legnagyobb pontossággal teljes megelögedésére fogja eszközölni.

Székesfejérvár, 1895. június havában.

Kiváló tisztelettel

Az Adria Biztosító-Társulat
főügynöksége:
Ifj. Kovács Pál.

KIVONATOK

az 1896. május hó 22-én tartott közgyűlésben a részvényesek elé terjesztett
1894-ik évi
ZÁRSZÁMADÁSOKBÓL.

	Oszt. értékben	
	frt	kr.
I. Elemi (tűz- és szállítványi) biztosítási ágak.		
1894. január 1-től december 31-ig.		
Díjbevétel készpénzben	6935650	24
Kifizetett károk	4990873	51
Díjtartalékok készpénzben a tűz- és szállítványi ágak folyó biztosításai számára (a viszontbiztosítások levonásával)	1846597	16
Tartalékok függő károk számára (a viszontbiztosítások levonásával)	490593	02
II. Életbiztosítási osztály.		
1894. január 1-től december 31-ig.		
Díjbevétel	3074251	97
Kifizetett életjáradékok	141083	—
Fizetések esedékessé vált kihazasítási és életben-maradási biztosításokért (a díj-visszatérítésekkel együtt)	285633	54
Fizetések 491 haláleset és 35 vegyes biztosítás után	969503	92
Díjtartalék az érvényben levő biztosítások számára (a viszontbiztosítások levonásával)	16003059	48
Tartalékok esedékes, de még ki nem fizetett biztosítási tőke számára (a viszontbiztosítások levonásával)	244917	64
A társulat fennállása, azaz 1838. június 1-től 1894. december 31-ig az összes biztosítási ágakban károk után kifizetett összege	18854242	—
A társulat tőkei és tartalékai.		
Alaptőke	4000000	—
Nyereség-tartaléktőkék	1241592	49
Külön nyereség-tartaléka az életbiztosításoknak	600000	—
Rendelkezésre álló tartalék	650000	—
Tartalékok az értékpapírok áringadozása számára	723988	60
Díjtartalékok a folyó biztosítások számára az összes ágakban (a viszontbiztosítások levonásával)	17849656	64
Összes biztosítéki alap	38649342	42
Tárca.		
A későbbi években esedékessé váló díjak (időbeli díjak összege)	23843116	82

VAGYON-KIMUTATÁS

1894. december 31-én.
(A közzétett két mérleg-számla szerint.)

	Osztrák ért.	
	forint	kr.
VAGYON.		
1. Kűm levő részvény-befizetések	2400000	—
2. Ingatlanok Triest, Bécs, Brűm, Budapest, Milánó és Velenczeben	3248700	—
3. Értékpapírok ebből 6455043 ft műgy. allampapírok és egyéb magy. értékekben	16652845	—
4. Váltóbárca és bankutalványok	483114	16
5. Pénztári állomány	101907	51
6. Követelések, hitelintézeteknél, takarékpénztárak- és bankároknál	1026533	72
7. Jelzálogkölcsön	2288890	—
8. Értékpapírokra adott kölcsön	34383	65
9. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcs.	1362683	43
10. Szerzett járadékok és tőkék	1898680	—
11. Az összes ügynökségek tartozása	1515682	30
12. Követelések társaságoknál	722737	13
13. Egyéb követelések	537841	62
Összesen	28138324	22
TEHER.		
1. Részvénytőke	4000000	—
2. Nyereség-tartalékalap	1241592	49
3. Tartalék árfolyam-ingadozások számára	723988	60
4. Külön nyereség tartaléka az életbiztosítási osztálynak	600000	—
5. Díjtartalékok	650000	—
6. Rendelkezésre álló tartalék	17849656	64
7. Tartalékok függő károk számára	735510	86
8. A biztosítottak nyereséményrésze	8576	08
9. Hivatalnokok ellátási pénztára	42398	47
10. Különféle biztosító társaságok	909642	30
11. Egyéb hitelezők	700139	26
12. Fel nem vett osztalékok	2657	—
13. 1894. évi nyereség-egyenleg*)	292576	42
Összesen	28138324	22

*) Nyereség 482281 ft 08 kr.
Alapítási tőke 4000000 ft 00 kr.
A társulat által kifizetett károk 20229 ft 77 kr.
A társulat által kifizetett életbiztosítások
A társulat által kifizetett életbiztosítások
A társulat által kifizetett életbiztosítások
A társulat által kifizetett életbiztosítások